

Education in External Education Reports of TÜSİAD as a Non-Governmental Organization

Prof.Dr. Erdal Toprakçı
Ege University, Türkiye
ORCID: 0000-0001-9552-9094
erdaltoprakci@ege.edu.tr

Abdullah Coşkun (Teacher- MA Stud)
Ministry of National Education, Türkiye
ORCID: 0000-0003-2272-7844
abdullahcoskun.ial@gmail.com

Abstract

The aim of this study is analyzing the reports which were prepared by TUSIAD (The Turkish Industry and Business Association), as a non-governmental organization, on different external-education fields such as economy, employment, climate, women's rights, technology of education. In the research, the method of examination of document was used within the context of qualitative research approach. The study document of the research was formed from 300 reports prepared between 1971-2021 by TUSIAD's (The Turkish Industry and Business Association) external-education reports which included 31 other reports including the words "education, teacher, student and school." In the report, the expressions which refer to the aspects of education were subjected to the content analysis as code, category and theme. As a result of the research it was found that the primary focus was again on the informal-education after the formal-education. It was also detected that the prominent notions within the context of the formal-education were the Programs of Instruction, The Level of Education (primary and pre-school education), Teacher and Vocational Education. It was also found that the importance of Employee Training and Public Education was emphasized within the context of informal education. Depending on these results, to the researchers it can be recommended to do some studies on the educational features of the other organizations. Besides, to the practitioners of education it can also be recommended to cooperate with the non-governmental organizations in terms of employee-training.

Keywords: Education, Teaching, Non-governmental organization, TÜSİAD (The Turkish Industry and Business Association).

E-International Journal
of Pedagogogy

Vol: 2, No: 2, pp. 19-36

Research Article

Received: 26/06/2022
Accepted: 12/08/2022

Suggested Citation

Toprakçı, E & Coşkun, A. (2022). Education in External Education Reports of TÜSİAD as a Non-Governmental Organization, *E-International Journal of Pedagogogy (e-ijpa)* 2(2), 19-35. TrDoi: <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.102>

Extended Abstract

Purpose: The aim of this study is, as a non-governmental organization, to examine the reports prepared by TÜSİAD in different fields such as the economy, employment, climate, women's rights, and technology in terms of education. When the studies were examined, it was seen that TÜSİAD's studies on direct education were the subject of research, but there was no study examining indirect reports on the subject of education. With this study, it is aimed to fill the gap in this regard.

Method: A document review method was used within the scope of the qualitative research approach in the study. The study documents are thirty-one reports containing the words education, teacher, student, and school that was prepared by TÜSİAD between 1971 and 2021 which were selected from three hundred reports written on topics other than education. The data collected from the documents was analyzed by descriptive and content analysis techniques. In this context, expressions referring to concepts related to education in the reports were subjected to content analysis in the form of codes, categories, and themes. On the other hand, the concepts shaped by the data obtained from the reports were also digitized by descriptive analysis. To ensure the validity of the research, care was taken to obtain the data from the relevant reports and expert opinion was consulted about which concepts the data could be included in the training. For credibility and confirmation, the two authors of this research, one of whom was an expert academic, met frequently and conducted interviews; codes, categories, and themes were shaped as a result of these interviews. In this way, the contradictions experienced in the expressions that form different codes, the codes included in different categories, and the categories that can be assigned to different themes are overcome. In the research, TÜSİAD's own official website was used to ensure the reliability of the documents. On the other hand, it aims to increase external reliability by storing the raw data (reports and examination evidence) of the research to be used in the research to be carried out on the subject other than that already existing on the site.

Findings: In the reports published by TÜSİAD on non-educational issues, the content of education was examined and two themes were reached: from expressions to codes, from codes to categories, and from categories as "formal education and non-formal education". When the reports of TÜSİAD published on non-educational issues are examined, even if the subject is not education, it is seen that it has made many determinations and suggestions about formal education. In the reports, 127 statements regarding formal education were found. It is seen that 36 of the statements belong to the category of education level, 17 to the category of vocational education, 26 to the category of teachers, and 48 to the category of curricula. The most emphasis is on the curriculum from the curriculum and the least emphasis is on the income problems of teachers from the teacher category. Since TÜSİAD is a professional organization, in its non-training reports, the content for personnel training that can be associated with the qualification of business life related to education has been found and the theme of non-formal education has been shaped. In the reports, it is seen that 56 expressions related to the theme of non-formal education are explained with 9 different codes. Within the scope of this theme, two categories are included: personnel training (50) and public education (6). The most emphasis is on digital transformation training (17), and the least emphasis is on vocational courses (2), regional training programs (2), and traffic training (2).

Conclusions and Suggestions: The main conclusions and recommendations of the research are presented as below.

The importance of pre-school education and primary education is emphasized. Researchers may be advised to examine the studies of other non-governmental organizations for preschool and primary education. In addition, practitioners (Ministry of National Education) may be recommended

to cooperate effectively with non-governmental organizations in preschool and primary education studies (curriculum, etc.).

The importance of vocational training and cooperation with the sector is emphasized. Based on this result, researchers may be advised to conduct research on the possible similar applications of the innovations proposed by TÜSİAD abroad to ensure vocational education cooperation with the sector. For practitioners, it may be suggested that positive examples be shared with the public and cooperation should be encouraged in order to maintain vocational training and sector cooperation more effectively.

The importance of the social status of teachers is emphasized. Researchers may be advised to conduct studies to determine how teachers' social status is perceived by stakeholders in the education/training environment and the impact of this perception on teacher performance. On the other hand, practitioners (Ministry of National Education) may also be offered efforts to raise the socio-cultural and economic levels of teachers (such as increasing salaries, etc.).

The importance of the curriculum is emphasized within the scope of the curriculum. Researchers may be advised to investigate which innovative and original curriculum changes or reforms may be required in the future's rapidly changing conditions. Practitioners may be advised to make changes in the curriculum to include areas that directly and rapidly enter the life of society, such as Industry 4.0, Cryptocurrency, and Metaverse.

The issues emphasized within the scope of the importance of non-formal education are the place of in-service education in working life and digital transformation. It is important for employees to receive the necessary training and to adapt to changing technology and innovations. Practitioners (employers) may be advised to provide certain incentives to staff in order to increase the participation of the workforce in in-service training. In order to determine the effects of in-service training on business life, it may be recommended to the relevant researchers as a study topic to investigate in which professions the collaborations made in the fields related to universities are most concentrated in terms of personnel training in private or public institutions and its contribution to the efficiency of the workforce.

□

Bir Sivil Toplum Kuruluşu Olarak TÜSİAD'ın Eğitim Harici Raporlarında Eğitim

Prof.Dr. Erdal Toprakçı
Ege Üniversitesi, Türkiye
ORCID: 0000-0001-9552-9094
erdaltoprakci@ege.edu.tr

Abdullah Coşkun (Öğretmen- YL Öğr.)
Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye
ORCID: 0000-0003-2272-7844
abdullahcoskun.ial@gmail.com

□

Özet

Bu çalışmanın amacı; bir sivil toplum örgütü olarak TÜSİAD'ın eğitim haricinde ekonomi, istihdam, iklim, kadın hakları, teknoloji gibi değişik alanlarda hazırlanmış olduğu raporların eğitim açısından incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı kapsamında doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma dokümanını 1971-2021 yılları arasında TÜSİAD'ın eğitim dışında hazırlanmış olduğu üç yüz rapordan, kapsamında; eğitim, öğretmen, öğrenci ve okul kelimelerini barındıran otuz bir rapor oluşmuştur. Raporlarda eğitim ile ilgili kavramlara gönderme yapan ifadeler kod, kategori ve tema şeklinde içerik analizine tabi tutulmuştur. Öte yandan raporlardan elde edilen verilerle şekillenen kavramsallar betimsel analiz ile de sayısallaştırılmıştır. Araştırmanın sonucunda öncelikli vurgunun örgün eğitim sonrasında da yaygın eğitim olduğu bulunmuştur. Örgün eğitim kapsamında öne çıkan kavramsallar Öğretim Programları, Eğitim Düzeyi (ilköğretim ve okulöncesi), Öğretmen ve Mesleki Eğitimidir. Yaygın eğitim kapsamında da Personel Eğitimi ve Halk Eğitimine verilmesi gereken önem vurgulanmıştır. Bu sonuçlara bağlı olarak özellikle uygulamadakilere işgücü eğitiminde sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapılması ve araştırmacılara da başka kuruluşların eğitsel özelliği ile ilgili çalışmalar yapmaları önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Öğretim, Sivil toplum kuruluşu, TÜSİAD.

E-Uluslararası
Pedandragoji Dergisi

Cilt: 2, Sayı: 2, ss. 19-35

Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi: 26/06/2022
Kabul Tarihi: 12/08/2022

Önerilen Atıf

Toprakçı, E ve Coşkun, A. (2022). Bir Sivil Toplum Kuruluşu Olarak TÜSİAD'ın Eğitim Harici Raporlarında Eğitim, E-Uluslararası Pedandragoji Dergisi (e-upad), 2(2), 19-35. <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.102>

GİRİŞ

Tarihin ilk zamanlarından itibaren insanlar zorlu doğa koşulları, vahşi hayvanların saldırıları, kendi türünün şiddeti koşullarında güvende olmak, beslenmek, barınmak gibi ihtiyaçlarını karşılamak ve hayatta kalabilmek için birbirine ihtiyaç duymuştur. Bu ihtiyaç bugünün topluluk/toplum yaşamının tohumu olmuştur. İlk insan eşini buldu ve ilk topluluk/örgüt/aile kuruldu. Sonra aileler yaşadığı coğrafya bağlamı üredi ve çoğaldı daha büyük bir kabile/örgüt oldu. Daha çoğaldı içinde kendisine göre küçük ama birbiriyle ilişkili küçük örgütler sarmalında devlet/toplum oldu. "Toplum, ortak çizgiler üzerinde, ortak ruhla ve ortak hedeflere doğru çalıştıkları için bir arada duran ve birbirine tutunan insanların toplamıdır" (Dewey, 2019, s. 29). Bugün bu yapının uluslararası topluma doğru evrilen bir nitelik kazandığı görülmektedir. Görüldüğü gibi insanın hayatta kalmasının anahtarı onun işbirliği gerektiren ihtiyaçlarından doğan örgütlülüğüdür.

Örgüt; ortak bir amacı veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik, teşekkül, teşkilat olarak tanımlanmaktadır (TDK). Örgütler, eğitim, sağlık, sanayi gibi birçok alanda mal ve hizmetlerin üretilmesini sağlayan (Aydın, 2014) toplumun işleyişinin temel araçlardır (Cemaloğlu, 2021). İlk ortaya çıkış nedenlerine bağlı olarak örgütler toplumun gelişmesine, değişmesine yön veren yapılar olarak da görülebilir. Örgütler kamusal nitelik gösterebildiği gibi sivil nitelikte de olabilmektedirler. Özellikle sanayi devriminden itibaren demokratik ülkelerde; kısaca sivil toplum adı verilen örgütlerin/yapıların ortaya çıktığı görülmektedir (Doğan, 2015). Sivil toplum kavramı; Antik Yunan'da iyi yaşam tartışmaları ile başlarken, Orta Çağ'da kilise ve din ile ilişkilendirilmiş, Aydınlanma Çağı ile daha laik bir biçime evrilmiş ve Modern dönemde ilk kez John Locke tarafından devlet otoritesinin var olduğu kamusal alan ile bireylerin yaşam alanlarının serbest olduğu özel alanın ayrımı (Önal,2020) olarak biçimlenmiştir. Türk Tarihi bağlamında bakıldığında Ahilik kurumu Anadolu Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde, Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması sürecinde gönüllülük esasına bağlı olarak eğitim, ekonomi, birey ve devlet ilişkisi, idarecilere danışmanlık gibi birçok alanda bir sivil toplum örgütü gibi faaliyet yürütmüştür.

Tarihsel evrişi bağlamında, başlangıçta dağınık nitelik gösteren farklı sivil yapılar/topluluklar birleşerek/birleştirilerek kamuyu/devletli toplumu oluşturmuş sonra her iş ve işlemin kamu örgütlerince karşılanamayacağı/karşılanmadığı gerçeği temelinde yine yeniden sivil yapılar/örgütler ortaya çıkmıştır. Sivil toplumun ortaya çıkış süreci göz önüne alındığında, devletin gücünden ayrı biçimde toplumun şekillenmesine yardımcı olan yapılarla karşılaşmaktadır. Öte yandan sivil toplum örgütleri, gerek dünyada gerek ülkemizde, demokratikleşme eğilimlerinin artması ile birçok farklı alanda faaliyet gösterir hale gelmiştir. Sivil toplum örgütlerinden bir kısmı kendine spesifik bir çalışma alanı belirlerken, bir kısmı ise genel bir toplumsal kalkınmayı hedefleyerek farklı disiplinlerde çalışmalar meydana getirmektedir. Örgütlerin toplumsalda ya da örgütselde toplulaşmanın evrişi; bugünkü toplumların uluslararası topluma dönüşüm ihtiyacı (küresel ısınma, iklim, kıtlık, salgınlar vb. kaynaklı) temelinde, kamu örgütlerinin muhafazakârlığı/yavaşlığı/ilgisizliği gibi nedenlere de bağlı olarak, yeni rolü sivil toplum örgütlerine/yapılarına/kuruluşlarına (STK) vermiş gibi gözükmektedir.

Diğer toplumlar/ülkeler de olduğu gibi Türkiye'de de irili ufaklı yüzlerce sivil toplum kuruluşu/örgütü vardır. Bunlar çeşitli amaçlar için kurulmuş yerel/toplumsal ve işbirliği temelinde uluslararası nitelikli olabilmektedirler. Bu bağlamda eğitim amaçlı ulusal (örneğin Eğitim Gönüllüleri Vakfı) ve işbirliği yapılan (örneğin Avrupa Eğitim Vakfı) uluslararası nitelikli (MYK, 2022) örgütlerden söz edilebilir. "Eğitim, bireyin, bireysel özellikleri ve eldeki ortam, koşul ve olanaklar bağlamında başta kendisi, sonra içinde bulunduğu toplum / ulus ve en sonda dahil olduğu evrensel yapının etkin bir üyesi haline getirilme sürecidir" (Toprakçı, 2017, s.8). Toplumun vazgeçilmez unsurlarından biri olan eğitimin iyileştirilmesi hususunda da amacı doğrudan eğitim olmayan örgütlerden (STK'lar) söz

edilebilir. Türkiye de bunlardan biri, meslek örgütü olarak kurulan ancak zaman içerisinde birçok farklı alanda/konuda çalışmalar üreten Türk Sanayiciler ve İş Adamları Derneği (TÜSİAD)'dir.

TÜSİAD 2 Nisan 1971 tarihli kurucular protokolünde misyonunu şu şekilde ifade etmiştir: *"Anayasamızın öngördüğü karma ekonomi prensiplerine ve Atatürk ilkelerine uygun olarak, sanayi ve hizmet alanlarında çalışan meslek ve işadamlarının bilgi, tecrübe ve faaliyetlerini ahenkleştirerek değerlendirmek suretiyle, Türkiye'nin demokratik ve planlı yollarla kalkınmasına ve Batı uygarlık seviyesine çıkarılmasına yardımcı olmak amacıyla kurulan Türk Sanayicileri ve İşadamları Birliği'nin devamlılığını sağlamak ve görevlerini yürütmek üzere lüzumlu mali yardımları, mutabık kalınacak esaslar dahilinde, müştereken yapacağımızı taahhüt ederiz."* (TÜSİAD, 2021).

Misyonunda da belirtildiği gibi TÜSİAD sadece bir meslek örgütü olmaktan öte; ülkenin kalkınması ve Batı uygarlık seviyesine çıkarılmasına yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Bu sebeple birçok çalışma yapmış, raporlar yayınlamış, görüşler bildirmiştir. Ayrıca toplumsal yapıda kendini hissettiren, toplumsal gruplar tarafından dikkate alınan görünürlüğü yüksek bir örgüt (Toprakçı, 2017) haline gelmiştir. TÜSİAD ülkenin ekonomik olarak kalkınmasını, toplumun bütün olarak gelişmesinden bağımsız düşünülmemeyeceğinden hareketle kendisine, bir alanı eğitim olmak üzere otuz dokuz farklı çalışma alanı belirlemiştir. TÜSİAD'ın eğitim faaliyetleri ile ilgilenen Eğitim Çalışma Grubu, okul öncesinden yükseköğretime, her kademedede eğitimin niteliğinin artırılması, öğretmen eğitimi, STEM (Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik) eğitimi, mesleki eğitim ve hayat boyu öğrenme dâhil olmak üzere eğitimin çeşitli boyutları üzerinde çalışmalar yapmaktadır. Eğitim Çalışma Grubu'nun altında, adhoc yapıda Mesleki ve Teknik Eğitim Alt Çalışma Grubu yer almaktadır (TÜSİAD, 2022). Kurulduğu günden bu yana eğitim konusunda çok sayıda rapor, etkinlik, görüş, basın bülteni yayınlamıştır. Öte yandan eğitim dışı konularında hazırlanmış raporlarda da eğitime yer verdiği hususlar mevcuttur.

Alanyazın taraması yapıldığında sivil toplum ve eğitim ilişkisini inceleyen bazı çalışmaların bulunduğu görülmektedir. Bu çalışmaların bazılarında (Çakır, 2019; Kahraman ve Karip, 2019; Genç, 2020) sivil toplum örgütlerinin eğitim politikalarının belirlenmesindeki rolünün incelendiği, bazılarında (Yaltı, 2003; Eraslan ve Bertlek, 2011; Kılıç, 2012; Karataş, 2013; Güvendi, 2017; Kaya ve Yılmaz, 2017; Uyanık, 2021) eğitim alanında çalışan sivil toplum örgütlerinin sorun alanlarının incelendiği ve bazısında da (Toprakçı ve Arslan, 2016; Toprakçı ve Kadi, 2014) sendikalar ve Milli Eğitim Bakanlığı haricindeki diğer bakanlıkların eğitim faaliyetlerinin nasıl yönetilip denetlendiği konularının ele alındığı görülmektedir. Ayrıca sivil toplum örgütleri ile eğitim arasındaki ilişkinin TÜSİAD özelinde incelendiği çalışmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmalarda TÜSİAD'ın eğitim konulu raporlarının ve temel eğitim politikalarına yaklaşımının konu alındığı görülmektedir (Özkale, 2006; Emini, 2013; İnal, 2013; Denli, 2018; Yabansu ve ark., 2020). Yapılan çalışmalar incelendiğinde daha çok TÜSİAD'ın doğrudan eğitim konulu çalışmalarının araştırma konusu yapıldığı ancak eğitim konusu özelinde dolaylı raporları inceleyen bir çalışmanın bulunmadığı görülmüştür. Bu çalışma ile bu konudaki boşluğun doldurulması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, araştırmanın amacı 1971-2021 yılları arasında TÜSİAD'ın eğitim harici konularda yayınlamış olduğu raporların analizi ile eğitime yer verilen hususları tespit etmek, elde edilen sonuçlara bağlı olarak alan yazın çerçevesinde tartışarak araştırmacı ve/veya uygulayıcılara yönelik önerilerde bulunmaktır.

YÖNTEM

1. Araştırma modeli

Araştırma nitel araştırma temelinde doküman analizi yöntemiyle yürütülmüştür. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir (Karasar, 2005). Doküman analizi ise basılı ve elektronik

(bilgisayar tabanlı ve internet erişimli) materyallerin incelenmesi ve değerlendirilmesi sürecinde gerçekleşen bir dizi işlemdir (Bowen, 2009). Doküman incelemesi, bir araştırma problemi hakkında belirli zaman dilimi içerisinde var olan dokümanlar ya da ilgili konuda birden fazla kaynak tarafından ve değişik aralıklarla üretilmiş dokümanların geniş bir zaman dilimine dayalı analizini olanaklı kılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Doküman analizi, bu araştırmanın amacın uygun bir veri toplama aracıdır. Çünkü, "TÜSİAD'ın eğitim harici konularda yayınlamış olduğu raporlarında eğitime yer verilen hususları tespit etmek için" söz konusu raporların birer doküman olarak incelenmesi gerekmektedir.

2. Çalışma Dokümanı ve Verilerin Toplanması

Çalışmanın dokümanını 1971-2021 yılları arasında TÜSİAD'ın eğitim konusu haricinde yayınlamış olduğu raporlar oluşturmaktadır. Raporlara ulaşabilmek için TÜSİAD sitesi içerisinde yer alan TÜSİAD yayınlarına erişim sağlanmıştır (<https://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar>). TÜSİAD'ın yayınlamış konusu eğitim olmayan; ekonomi, enerji, Avrupa Birliği ilişkileri gibi farklı konularda hazırlanmış 300 raporu vardır. Bu raporlar dikkatle incelenerek içinde eğitimle ilgili hususlara yer verilen 31 rapor tespit edilmiş ve veriler bu rapordan elde edilmiştir (Bak: Ek- İncelenen Rapor Adları).

3. Verilerin Analizi

Dokümanlardan araştırmanın amacına uygun olarak toplanan veriler betimsel ve içerik analiz teknikleri ile çözümlenmiştir. Betimsel analizde birbiriyle ilişkili veriler nicel özellikleri bağlamı anlamlandırılır. Araştırmada örgün ve yaygın eğitim kapsamında değerlendirilen kodların sayılarının verilmesi ve örneğin örgün eğitime dair niteliklerin fazla olduğunun tespiti betimsel analize bir örnek olarak verilebilir. İçerik analizinde, birbirine benzeyen veriler belirli kavramlar ve temalar etrafında bir araya getirilir ve anlaşılır bir biçimde kod, kategori ve temalar olarak yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Araştırmada içerik analizinin nasıl yapıldığına dair bir örnek Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. TÜSİAD raporlarına ait içerik analizi örneği

Tema	Kategorinin Temalaşması	Kategori	Kodun Kategorileşmesi	Kod	Raporlardan Tespitler
Örgün Eğitime İlişkin Hususlar	<i>Temanın Biçimlenişi:</i> Eğitim düzeyleri "Örgün Eğitim" kavramsalı içindedir.	Eğitim Düzeyi	<i>Kodun Biçimlenişi:</i> Okul öncesi eğitim, eğitim sisteminin ilk basamağı/ düzeyidir.	Okul Öncesi Eğitim	<i>Tespit:</i> Kreşlerin Yaygınlaştırılması Projesi (2015-2016) TÜSİAD, kadınların iş ve aile sorumluluklarını dengelemelerine destek olacak kurumsal mekanizmaların yurt çapında yaygınlaşmasına büyük önem atfetmektedir. Kadınların ekonomiye daha fazla katılması için kreş ve bakım evlerinin yaygınlaştırılması ile okul öncesi eğitimin zorunlu olmasını, ülkemiz için önemli gereklilikler olarak görmektedir. (Ek- R31) <i>Kodun biçimlenişi:</i> Toplumsal kalkınmanın bir bütün olarak gerçekleşmesi için kadınların işgücüne katılmasına önem veren TÜSİAD; okul öncesi eğitimin gerekliliği ve zorunlu olmasına dair önerilerini sunmuştur.

4. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmada geçerliği sağlamak üzere verilerin ilgili raporlardan alınmasına özen gösterilmiş ve alınan bir verinin eğitim ile ilgili hangi kavramlara dahil edilebileceği ile ilgili uzman görüşüne (Creswell, 2003; Akt. Yıldırım ve Şimşek, 2021) başvurulmuştur. İnanırcılık ve teyit için biri uzman akademisyen olmak üzere bu araştırmanın iki yürütücüsü sık sık bir araya gelerek görüşmeler gerçekleştirmiş; kod, kategori ve temalar bu görüşmeler sonucunda şekillendirilmiştir. Bu yolla farklı kodları biçimleyen ifadeler, farklı kategorilere dahil edilen kodlar ve farklı temalara atanabilecek kategorilerde yaşanan çelişkiler aşılmıştır. Örneğin "hizmetiçi eğitim" kodu, hem örgün eğitim kapsamında öğretmenler kategorisine dahil edilebilirken hem de diğer iş alanlarındaki personelin

eğitimi ile ilişkilendirilebilmektedir. Bu kodun hangi kategori ve /veya temaya dahil edilmesi gerektiği konusunda yaşanan tereddüt; uzmanın, hizmetiçi eğitimin tüm çalışanları ilgilendiren bir kavram olması sebebiyle yaygın eğitime dahil edilmesi gerektiği yönündeki görüşü ile aşılmıştır. Araştırmada özellikle belgelerin güvenilirliğinin sağlanması için TÜSİAD'ın kendi resmi internet sitesinden yararlanılmıştır. Öte yandan sitesinde var olmasının haricinde konu ile ilgili yapılacak olan araştırmalarda kullanılmak üzere araştırmanın ham verileri (raporlar ve inceleme delilleri) saklanarak dış güvenilirliğin artırılması amaçlanmıştır.

BULGULAR

TÜSİAD'ın eğitim harici konularda yayınlamış olduğu raporlarda eğitime dair içerik incelenmiş ve ifadelerden kodlara, kodlardan kategorilere ve kategorilerden de "örgün eğitim ve yaygın eğitim" şeklinde iki temaya ulaşılmıştır. Bulgular bu iki tema başlığında aşağıda sunulmuştur.

1. Örgün Eğitime İlişkin Hususlar

TÜSİAD'ın eğitim harici konularda yayınlanmış olan raporları incelendiğinde; konusu eğitim olmasa dahi; örgün eğitime dair birçok tespit ve öneride bulunduğu görülmektedir. İş hayatında başarının sağlanabilmesinin okullardaki eğitimle sıkı bir şekilde ilişkilendiren örgütün raporlarında yer verdiği hususlar; eğitim düzeyi, mesleki eğitim, öğretmen, öğretim programları olmak üzere dört ayrı kategoride farklı kodlar altında işlenmiştir.

Tablo 2. Örgün eğitime ilişkin hususlar teması altında bulunan kategori ve kodlar

Tema	Kategori	Kodlar	N	Toplam
Örgün eğitim ilişkili hususlar	Öğretim programları	Müfredat sistemi	24	48
		Metodoloji	10	
		Bilgi teknolojileri ve dijitalleşme	14	
	Eğitim Düzeyi	Okul öncesi	14	36
		İlköğretim	14	
		Ortaöğretim	8	
	Öğretmen	Öğretmen sayısındaki yetersizlikler	6	26
		Öğretmenliğin sosyal statüsü	16	
		Öğretmenlerin gelir problemleri	4	
	Mesleki Eğitim	Mesleki ve teknik lise	5	17
		Mesleki eğitim ve sektör işbirliği	12	
		Toplam		127

Raporlarda örgün eğitime ilişkin 127 ifade bulunmuştur. Tablo 2 incelendiğinde bu ifadeler 11 farklı kodla anlaşıldığı görülmektedir. İfadelerden 36'sının eğitim düzeyi kategorisine, 17'sinin mesleki eğitim kategorisine, 26'sının öğretmen kategorisine, 48'inin öğretim programları kategorisine ait olduğu görülmektedir. En çok vurgu öğretim programlarından müfredat sistemine, en az vurgu da öğretmen kategorisinden öğretmenlerin gelir problemlerine ilişkindir. Örgün eğitim temasındaki kategorilere ait bulgular ayrıntılı olarak incelenmiş ve aşağıda sunulmuştur:

1.1. Eğitim Düzeyi: Örgün eğitim temasına ilişkin kategorilerden ilki eğitim düzeyi olarak belirlenmiştir. Eğitim düzeyi kategorisi; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kodları ile oluşturulmuştur. Ortaöğretim kodu; mesleki ve teknik liseler dışındaki liseler temel alınarak oluşturulmuştur. Mesleki ve teknik liseler; konu bütünlüğünün korunması amacıyla Mesleki Eğitim kategorisine dahil edilmiştir. Bu kategoride okul öncesi (14), ilköğretim (14) ve ortaöğretime (8) yönelik ifadeler vardır. Okulöncesi koduna ilişkin ifadelerden bazıları aşağıda verilmiştir:

Okulöncesi eğitim için gösterilen iyi niyetli çabalar yoğunlaştırılmalı ve kaynak ayırma işlemi bu konuya öncelik verilmelidir, Türkiye eğitimin bu aşamasında ikibin yılı için hedeflenen yüzde yirmibeşlik okullaşma oranından daha yüksek bir orana erişebilmelidir (Ek- R1)

Kreşlerin Yaygınlaştırılması Projesi (2015-2016) TÜSİAD, kadınların iş ve aile sorumluluklarını dengelemelerine destek olacak kurumsal mekanizmaların yurt çapında yaygınlaşmasına büyük önem atfetmektedir. Kadınların ekonomiye daha fazla katılması için kreş ve bakım evlerinin yaygınlaştırılması ile okul öncesi eğitimin zorunlu olmasını, ülkemiz için önemli gereklilikler olarak görmektedir. (Ek-R31)

İlköğretim kodu ile tespit edilen durumlara aşağıdaki ifadeler örnek gösterilebilir:

İlkokul ve okulöncesi eğitimde öncelikle güçlü bir sosyal dokunun oluşturulması amaçlanmalıdır. Örneğin fiziksel gelişme, ahlak bilincinin ve değerlerin geliştirilmesi gibi üç temel noktadan yararlanılarak ulusal eğitim sistemi geliştirilebilir (Ek - R1)

Okur-yazar nüfus oranı bir ilin insangücü kalitesinin en temel ve genel bir göstergesidir. İlkokullarda okullaşma oranı ileriye yönelik olarak bir ilin insangücü eğitiminin yaygınlığının bir ölçütüdür (Ek- R2).

Ortaöğretim kodu ile ilgili tespit edilen durumlara aşağıdaki ifadeler örnek gösterilebilir:

Tüm illerde eğitim yatırımlarının yükseköğretim yatırımlarına göre öne çıkarıldığını gözliyoruz. Bu sonuç, orta ve lise eğitiminin ve yükseköğrenimin yetiştirdiği insan niteliklerinin ve bu insanlara olan talebin farklı büyüklüğünün doğal bir sonucudur. Yükseköğretim yerine ortaöğretim yatırımlarının öne çekilmesinin arzu edildiğini göstermektedir (Ek- R2).

Çağdaş düşüncelerin, üstün becerilerin kalıcı bir biçimde genç kuşaklara kazandırılması en önemli amaçlardan birisi olmalıdır. Bu nedenle beceri ve değerlerin kazandırılmasında etkin rol oynayan okulöncesi, ilk, orta ve yüksek eğitim sisteminin çağdaş bir yapıya kavuşturulması çabaları yoğunlaştırılmalı ve süreklilik kazanmalıdır (Ek- R1).

1.2. Mesleki Eğitim: Mesleki Eğitim kategorisinde mesleki ve teknik lise ile mesleki eğitim ve sektör iş birliğinin (12) vurgulandığı görülmektedir. Mesleki ve teknik lise ile ilgili bir ifade aşağıdaki gibidir:

Teknik mesleki liselerde okuyan öğrenci sayısının toplam lise öğrencisi sayısına oranı. Bu ölçüt ile ilde okuyan gençlerin ne oranda lise mezuniyeti sonrası üretime yönelik olarak kalifiye işgücünün bir parçası olabilme potansiyelini görüyoruz. Aynı zamanda gelecekteki işgücünün düzeyini belirtmek bakımından da bir göstergedir (Ek- R2).

Mesleki eğitim ve sektör iş birliğine yönelik bir ifade ise şöyledir:

Bir ülkenin rekabet edebilirlik gücünü kazanmasında rol oynayan eğitsel faktörleri şöyle sıralayabiliriz: Etkin bir eğitim sistemi, profesyonel eğitim ve düzenli olarak yapılan bilgi ve beceri kursları. İnsan sermayesinin kalitesini arttırmak için eğitim sistemi, endüstriyel sektörlerin talebinde ortaya çıkabilecek değişmelere cevap verebilecek biçimde yeniden düzenlenmeli ve ekonomik açıdan etkin olması sağlanmalıdır. Bu amaçla eğitim programları endüstriyel sektörün doğasında bulunan yapısal değişikliklere ve işsizliğin önlenmesinde etkinliği sağlayacak biçimde düzenlenmelidir. İyi işleyen bir eğitim sistemi ile endüstrinin yeniden yapılanması ve maliyetlerin düşürülmesi önemli ölçüde gerçekleştirilebilmektedir (Ek - R3).

1.3. Öğretmen: Öğretmen kategorisi ise öğretmen sayısındaki yetersizlik, öğretmenin niteliği ve sosyal statüsü ile öğretmenin geliri kodları ile biçimlenmiştir. Bu kategoride en fazla öğretmenliğin sosyal statüsünün (16) vurgulandığı görülmektedir. Söz konusu kodlara ait ifadeler aşağıda belirtildiği gibidir:

Öğretmenlerin sosyal statüsüne dair koduna dair tespitlerden bazıları aşağıdaki gibidir:

Eğitmenlerin sosyo-ekonomik konumları alınacak ivedi önlemlerle iyileştirilmelidir. Çalışma koşulları üstün yeteneklere sahip kişilerin eğitmenliğe yönelmelerini ve bu meslekte kalmalarını sağlayıcı niteliğe kavuşturulmalıdır. Ücretlendirme sisteminin gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi, meslekte kariyer yapma olanağının sağlanması, uluslararası düzeyde eğitmen

grupları ve kuruluşlarıyla etkileşimin geliştirilmesi, mesleki eğitim programlarına kolay erişim olanağının yaratılması alınacak önlemler arasında yer almalıdır (Ek-R1).

Eğitmenlerin sosyal konularının iyileştirilmesine ve toplumda yaşam boyu eğitim kavramının yerleştirilmesine özel önem verilmelidir (Ek-R1).

Öğretmenlerin gelir problemlerine dair tespitlerden bazıları aşağıdaki gibidir:

Eğitimcilerin gelir düzeyinin diğer meslekler ile karşılaştırılarak yeniden değerlendirilmesi. Önemli kültür ve yüksek kamu görevlerine eğitimcileri atama yollarının aranması. (Ek- R1).

Öğretmen sayısındaki yetersizlik koduna dair tespitlerden bazıları aşağıdaki gibidir:

Öğretmen sayısındaki yetersizlikler eğitimin kalitesini ciddi boyutlarda tehlikeye sokmaktadır (Ek- R1).

Sanayileşmiş piyasa ekonomilerinde, öğretmen başına düşen öğrenci sayısının hızla azalarak oldukça düşük rakamlara vardığı görüyoruz, öğretmen başına düşen öğrenci sayıları alt gelir grubu dışındaki bütün ülkelerde sistematik olarak azalmaktadır. Türkiye ise alt orta gelir grubu içinde ortalarda bir yerde bulunmaktadır. (Ek- R27).

1.4. Öğretim programları: Öğretim programları kategorisi; müfredat, metodoloji, bilgi teknolojisi ve dijitalleşme eğitimleri kodlarıncı biçimlenmiştir. Ayrıca örgün eğitim teması içerisinde yer alan verilerde en çok müfredat sistemine (24) yönelik durum tespiti yapıldığı ve öneri getirildiği görülmektedir. Anılan kodlara ilişkin birkaç ifade aşağıdaki gibidir:

Müfredat koduna dair ifade örneği:

Politika yapıcılar ve kamu tarafında ise özellikle ülke çapında teknolojik altyapının (örneğin telekomünikasyon/bilgi-iletişim alanında) Sanayi 4.0 ihtiyaçları çerçevesinde gelişmesini desteklemek, gerekli yatırım ve teşvik ortamını hazırlamak ve en kritik olarak da uzun vadeli eğitim politikaları ile gerekli nitelikli çalışan ihtiyacının karşılanmasını sağlamak önemli öncelikler olarak ortaya çıkmaktadır (Ek- R15).

Metodoloji koduna dair ifade örnekleri:

Benzer biçimde eğitim, fiziksel gelişim ve kazandırılacak değerler üzerinde yol gösterici bir felsefe ışığında odaklaşmalıdır (Ek- R1).

Ezberci olmayan, araştırmaya yönelen, öğrenciyi eğitimin nesnesi değil öznesi gören bir eğitim sistemi, gerekli bilgilerle donatılmış, kaliteli ders kitapları, Aile-öğretmen-öğrenci diyalogu, sınıf kitaplıkları ve okuma odaları, uzman bir kütüphanecinin yönettiği okul kütüphanesi, haftanın, ayın kitabının seçimi için yarışmalar, duvar gazeteleri ve yayın etkinlikler (Ek- R1).

Bilgi teknolojisi ve dijitalleşme kodlarına dair ifade örnekleri:

TÜSİAD İstihdam ve Sosyal Çalışma Grubu tarafından genç işsizlere dijital beceriler kazandırılarak istihdama geçişlerinin sağlanması amacıyla bir proje fikri geliştirildi. Proje fikrinin Cumhurbaşkanlığı'na sunulmasının ardından Cumhurbaşkanlığı'nca bu yönde başlatılan kapsamlı çalışmalara TÜSİAD da katkı sağladı. (Ek- R19).

Eğitim standartlarının ülke çapında en üst düzeylere çıkarılabilmesi için eğitim faaliyetlerinde ileri teknolojilerin ağırlıklı bir biçimde kullanılması gereklidir. (Ek - R1).

2. Yaygın eğitime ilişkin hususlar

TÜSİAD bir meslek örgüt olmasından olsa gerek eğitim dışı raporlarında eğitim ile ilgili iş hayatının nitelikli hale gelmesi ile ilişkilendirilebilecek personel eğitime dönük içeriğe rastlanmış ve yaygın eğitim teması biçimlenmiştir. Tablo 3 incelendiğinde 56 ifadenin 9 farklı kodla açıklandığı görülmektedir. Bu tema kapsamında personel eğitimi (50) ve halk eğitimi (6) olmak üzere iki kategoriye yer verilmiştir. En çok vurgu dijital dönüşüm eğitimlerine (17) en az vurgu ise meslek

kursları (2), yöresel eğitim programları (2) ve trafik eğitimine (2) yöneliktir. Yaygın eğitim temasına ait bulgular ayrıntılı olarak aşağıda sunulmuştur:

Tablo 3. Yaygın eğitime ilişkin hususlar teması altında bulunan kategori ve kodlar

Tema	Kategori	Kodlar	N	Toplam
Yaygın Eğitime İlişkin Hususlar	Personel Eğitimi	Dijital dönüşüm eğitimleri	17	50
		Hizmetçi eğitim	13	
		İnovasyon ve girişimcilik eğitimleri	9	
		Sertifikasyon çalışması yapılması	5	
		Yabancı dil eğitimine önem verilmesi	3	
		Personelin hayatını kolaylaştırıcı eğitimler	3	
	Halk Eğitimi	Meslek kursları	2	6
		Yöresel eğitim programları	2	
		Trafik eğitimi	2	
	Toplam			

2.1. Personel eğitimi: Tablo 3’de de görülebileceği üzere, personel eğitimi kategorisinde; dijital dönüşüm eğitimleri, hizmet içi eğitim, inovasyon ve girişimcilik eğitimleri, sertifikasyon çalışması yapılması, yabancı dil eğitimine önem verilmesi ve personelin hayatını kolaylaştırıcı eğitimler kodları vardır. Söz konusu kodlara ilişkin alıntı örneklerine sıklık sırasıyla aşağıda verilmiştir:

Dijital dönüşüm eğitimleri ile ilgili iki ifade örneği şöyledir:

Her yerde “Ben bu eğitime katıldım” diye sertifikasının kâğıt görünümünü gönderebildiği gibi, “Bakın benim blok zincire yazılmış bir imzalı bir sertifikam vardır” diyebilir (Ek- R20).

Dijital Okuryazarlığın Artırılması: Uzun dönemde dijitalleşmenin KOBİ’ler nezdinde özümsemesi için bir yandan dijital okuryazarlıklarının artırılması, öte yandan e-tedarik, elektronik stok yönetimi ve bulut sistemlerinin kullanılması konularında kendilerine eğitimler sunulması faydalı olacaktır (Ek- R16).

Hizmet içi eğitim ile ilgili iki ifade örneği şöyledir:

Şirket içi eğitimler ile çalışanların bilinç düzeyinin artırılması, dijital kültürün şirket için performans değerlendirmelerine eklenmesi (Ek- R11).

Üst düzey yönetim için masa başı kriz egzersizleri ve/veya farkındalık eğitimi düzenleme (Ek- R13).

İnovasyon ve girişimcilik ile ilgili iki ifade örneği şöyledir:

Firmaların ürün ve hizmetlerini İnternet üzerinden sunmasını sağlamak amacıyla eğitim ve altyapı desteği sağlanması ve İnternette firmalara yönelik Pazar yerlerinin oluşumu teşvik edilmesi, stratejiler ve 2018 hedefleri arasında yer almaktadır (Ek- R8).

Bu projelerde görev alacak kişilerin proje kapsamında uygulanacak inovasyon yönetim süreçleri konusunda bilgilendirilmesi; ekiplere girişimcilik kapsamında ihtiyaç duyacakları eğitimlerin verilmesi (Ek- R9).

Sertifikasyon çalışması yapılması ile ilgili ifade örneği şöyledir:

Kurumlar personel eğitimi ile sertifikasyon çalışmalarında bulunmalı, araştırma ve teknoloji faaliyetlerinde yatırım yapmaya devam etmelidir. Lojistik eğitim ve meslek standartları oluşturularak çalışan bireylerin mesleğini icra edebilmesi için gerekli bilgi, beceri ve davranış yetkinliklerini kazanmasını sağlamalı, müşteri memnuniyetine, hizmet kalitesine odaklanılmalıdır (Ek- R6).

Yabancı dil eğitimine önem verilmesi ile ilgili ifade örneği şöyledir:

Çince dil eğitiminin yaygınlaştırılması ve Çince bilen kişilerin turizm sektörüne kazandırılması büyük önem taşımaktadır (Ek- R10).

Personel hayatını kolaylaştırıcı eğitimler ile ilgili ifade örneği şöyledir:

Çalışanların ev ve bakım yükü ile birlikte iş yükünü sürdürebilmelerine destek olacak, kolaylaştıracak kaynaklar, eğitimler, uygulamalar yaygınlaştırılmalı ve ayrıca bu türden önlemlerin mevcut eşitsizlikleri pek çok alanda azaltıcı ve müspet yönde dönüştürücü bir etkisi olacağı hesaba katılmalıdır (Ek- R4).

2.2. Halk eğitimi: Halk eğitimi kategorisinde ise yöresel eğitim programları, meslek edindirme kursları ve trafik eğitimi kodları yer almaktadır. Bu kategorideki altı ifade üç koda eşit olarak dağılmıştır.

Meslek kursları ile ilgili ifade örneği şöyledir:

İşgücü piyasasındaki vasıf uyumu sorununu dikkate alarak, gençlerin meslek ve kariyer seçiminde farkındalık yaratmak amacıyla 2013 yılında hayata geçirilen "Ne Okusam? Ne Olsam?" adlı projede yer alan 52 meslek videosunun Sanayi 4.0 ve STEM meslekleri ile genişletilmesi çalışmaları başlatıldı. Turkish WIN, PwC, KAGİDER ve GelecekDahaNet işbirliğiyle süren proje kapsamında, çeşitli sektörlerden yönetici, girişimci ve çalışanların kişisel hikâyelerini anlattığı mevcut videoların kendi web sitesi haricinde çeşitli dijital mecralarda yaygınlaştırma çalışmaları sürdürüldü (Ek – R16).

Trafik eğitimine ile ilgili ifade örneği şöyledir:

Sürücü, yaya ve yolcu olarak yoldan yararlananların kısaca trafikte esas unsur olan insanın eğitimine' ağırlık verilmesi gerekmektedir. Eğitimin kalıcı olabilmesi için bilinçli şekilde ve sürekli olarak yapılması zorunludur. Bu arada eğitim sırasında TV, Radyo ve basından mümkün olduğunca yararlanılarak toplumda bir "trafik şuuru", "trafik ahlâkı" yaratılmaya çalışılmalıdır, Eğitim kişiye trafikle ilgili bir takım değişmez alışkanlıklar vermelidir. Bu konuda küçük çocukların eğitimine özel önem verilmelidir (Ek- R26).

Yöresel eğitimlere ilişkin tespitlerden örnekler aşağıdaki gibidir:

Çiftçi, çocuk ve genç eğitimi ve dinamik bilgilendirme (Ek- R5).

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırma ile elde edilen sonuçlar, tekrardan kaçınmak üzere, her bir sonucun ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılması ve hemen sonrasında da araştırmacı ve/veya uygulayıcılara yönelik önerilerine yer verilmesi suretiyle aşağıda sunulmuştur:

TÜSİAD'ın eğitim harici raporlarında en çok okulöncesi eğitim ve ilköğretimin önemi vurgulanmaktadır. Okul öncesi eğitimin zorunlu hale getirilmesi ve zaman içerisinde daha erken yaşlara çekilmesi, eğitim reformları içerisinde en kalıcı sonucu verecek bir girişim ([Şirin ve Vatanartiran, 2014](#)) olarak görülebilir. TÜSİAD'ın eğitim ile ilgili raporlarında da okul öncesi eğitimin önemi vurgulanmakta ve okul öncesi eğitim kadınların istihdamı ile ilişkilendirerek; çocuğun bakımını ve eğitimini sağlayacak yapıların oluşturulmasının, kadınların iş hayatına katmayı kolaylaştırabileceği ifade edilmektedir. Okul öncesi çocukların duyuşsal ve bilişsel gelişimlerinin başında olması ([Arslanargun ve Tapan, 2016](#)), sosyal ve duygusal yetkinlikler kazanması ve insan sermayesine yapılan yatırımların getirisinin en yüksek olduğu dönemin okul öncesi eğitim dönemi ([Bekman ve Gürlesel, 2005](#)) olması okul öncesi eğitime verilmesi gereken önemin ([Erkman vd, 2019](#)) altını çizmektedir. TÜSİAD'ın ilköğretimin önemine ilişkin vurgusunun altında da, ilköğretimin; sonraki eğitim sürecinin (ortaöğretim) temeli olması ve üst öğrenime devam etmeyen öğrencilerin bir mesleği edinmek ile ilgili asgari gerekli ön yeterlilikleri edinmeye katkı sağlaması dayanağı vardır. Bu temelde ilköğretimdeki öğrencilerin yetenekleri doğrultusunda üst öğrenime veya bir mesleğin ön hazırlığı

kapsamında iş hayatının koşullarına göre yetiştirilmesi gerektiği (Baloğlu, 1990) belirtilmiştir. Saygılı, Cihan ve Yavan'ın (2006) işgücünün ortalama eğitim süresinin 5,3 yıl olması itibariyle ilköğretimin, mesleki başarıya etkisinin önemine dönük tespitleri de bu düşüncüyü destekler niteliktedir. Bu iki sonuç üzerinden araştırmacılara; diğer sivil toplum örgütlerinin okulöncesi ve ilköğretime yönelik yapmış olduğu çalışmaların incelenmesi önerilebilir. Ayrıca uygulayıcılara (MEB) da; okulöncesi ve ilköğretime dönük çalışmalarda (müfredat vb.) sivil toplum örgütleri ile etkin bir işbirliği yapılması önerilebilir.

Araştırmanın bir diğer sonucu olarak TÜSİAD'ın eğitim harici raporlarında en çok mesleki eğitimin önemi ve sektör ile işbirliğinin önemi vurgulanmaktadır. Sektörün ihtiyaç duyduğu işgücünün yetiştirilmesi için eğitim politikalarının eğitim sisteminin ilgi ve yeteneğe göre yönlendirici eğitim sisteminin kurulması; doğrudan hayata ve iş alanlarına veya hem mesleğe hem de yükseköğretime hazırlayan mesleki ve teknik liseleri politikalarına (Baloğlu, 1990) önem verilmesinin altı çizilmektedir. Bu tespit, Gencer, Kesbiç ve Arık (2021)'in yeni kalkınma anlayışı için gençlerin 21. yüzyıl becerilerine sahip olmaları gerekliliği; öğrencilere piyasaca talep edilen becerilerin kazandırılması için meslek liseleri-sanayi, üniversite-sanayi iş birliklerinden faydalanmaları gerektiği görüşü ile örtüşmektedir. Ayrıca teknolojiye ilişkin değişimleri kapsayan mesleki ve teknik lisesi müfredatı ve sektör ile işbirliği uygulamalarının yerinde (bizzat sanayide) gerçekleştirilmesi (Akgündüz ve Mesutoğlu, 2020) de gerekmektedir. Bu sonuç üzerinden; araştırmacılara, sektör ile mesleki eğitim iş birliğinin sağlanabilmesi için TÜSİAD'ın önerdiği yeniliklerin, yurtdışındaki olası benzeri uygulamaları ile ilgili araştırmalar yapmaları önerilebilir. Uygulayıcılara yönelik olarak da, mesleki eğitim ve sektör iş birliğinin daha etkin sürdürülebilmesi için olumlu örneklerin kamuoyu ile paylaşarak, iş birliğinin özendirilmesi önerilebilir.

TÜSİAD öğretmenlerin sayısındaki yetersizlik, öğretmenin gelir problemleri ve öğretmenlerin sosyal statüsü arasında en çok öğretmenlerin sosyal statüsüne ilişkin tespit ve öneriler bu araştırmanın diğer sonuçlarından biridir. Öğretmenlik mesleğinin saygınlığının düşüklüğünü belirten çalışmalar da (Bozbayındır, 2019; Göker ve Gündüz, 2017; Toprakçı, 2009; Ulutaş, 2017; Ünsal, 2018; Yurdakul ve diğerleri, 2016) bu tespit ve önerileri destekler niteliktedir. Öte yandan Kavak (2010) bu sorunun aşılması için en iyi öğretmen adaylarının mesleğe çekilmesi, meslek öncesinde iyi yetiştirilmesi, meslekte kalmalarının sağlanması için çalışılması gibi önerilerde bulunmaktadır. Şirin ve Vatanartiran (2014) da başarılı gençlerin öğretmenliğe yönelmesini sağlama amacı ile farklı ülkelerde izlenen politikalar bakımından bilgi vermektedir. Buna göre, bazı Uzakdoğu ve Avrupa ülkelerinde en üst kıdemdeki öğretmenlerin maaşının yeni başlayan öğretmenlere kıyasla yaklaşık beş katı olduğu, izlenen maaş politikasının öğretmenlik mesleğinin daha çekici hale getirildiğini göstermektedir. Bu sonuç üzerinden; araştırmacılara, öğretmenlerin sosyal statülerinin eğitim/öğretim ortamının paydaşları tarafından nasıl algılandığına ve bu algının öğretmen performansı üzerindeki etkisini tespiti yönelik çalışmalar yapmaları önerilebilir. Öte yandan uygulayıcılara da (MEB) öğretmenlerin sosyokültürel ve ekonomik düzeylerinin yükseltilmesine dönük çabaların (maaş artırmak vb. gibi) önerilebilir.

Araştırmanın bir başka sonucu TÜSİAD öğretim programları kapsamında müfredata verdiği önemdir. Bu kapsamda, eğitim müfredatının modern sistemlere göre geliştirilmesi, ayrıca gerekli dijital dönüşümlerin sağlanarak eğitimde ve iş hayatında bilgi çağının gerekliliklerinin yerine getirilmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu sonuca dönük tespitlerden biri, Baloğlu (1990) tarafından müfredatın problem çözme yetenek ve davranışlarını geliştiren, bilimsel düşünme alışkanlığını kazandıran nitelikte olması, ortaöğretim ve yükseköğretim arasındaki derslerin ilişkilendirilmesi gerekliliği şeklinde ifade edilmektedir. Öte yandan öğrencilere 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasına yönelik müfredat hazırlanması, yenilikçi eğitim yöntemlerinden yararlanılması, dijital olanakların iyileştirilmesi (TÜSİAD, 2021), dijitalleşme sürecine uygun bilgi ve iletişim teknolojilerine dönük bilgi ve üst düzey becerilerin kazandırılması ve girişimcilik anlayış ve becerisine sahip gençler

yetiştirilmesi (Akgündüz ve Mesutoğlu,2020) söz konusu sonuca dönük tespitler olarak değerlendirilebilir. Araştırmanın bu sonucuna göre; araştırmacılara, geleceğin hızla değişen şartları içerisinde hangi yenilikçi ve özgün alanlarda müfredat değişiklik ya da reformlarına ihtiyaç duyulabileceğini araştırmaları önerilebilir. Uygulayıcılara yönelik olarak ise en azından bugün itibariyle Sanayi 4.0, Kripto Para ve Metaverse gibi toplum hayatına doğrudan ve hızlı bir şekilde giren alanların kapsanabilmesi için müfredatta değişime gitmeleri önerilebilir.

Araştırmanın sonuçlarından biri olarak TÜSİAD'ın eğitim dışı raporlarında yaygın eğitimin önemi kapsamında dijital dönüşüm eğitimleri ve hizmet içi eğitimin gerekliliği ön plana çıkmıştır. Dijital okuryazarlığı artırarak (Eshet-Alkalai, 2004; Eshet-Alkalai & Amichai-Hamburger, 2004; Ng, 2012; Puhakainen, 2006; Sönmez & Gül, 2014) dijitalleşmeye uyum sağlayabilen bir iş dünyasının varlığına eğitsel bir katkı sağlanabilir. Öte yandan Türkiye'nin rekabetçiliğini ve büyüme potansiyelini belirleyecek olanın bilim, teknoloji ve inovasyon kapasitesinin geliştirilmesi ve teknolojik dönüşümün lokomotifleri olan dijitalleşme sürecine adaptasyonu da (TÜSİAD, 2021) önemli bir katkı gibi gözükmektedir. Araştırmanın bu sonucuna göre; araştırmacılara, dijital dönüşümün uygulama pratiklerini biçimleyen araştırmalar yapmaları önerilebilir. Uygulayıcılara ise; yaygın eğitim kapsamında nasıl bir zamanlar alfabe okuma yazma seferberliği düzenleniyorsa şimdi de dijital okuma yazma seferberliği düzenlemeleri önerilebilir.

TÜSİAD'ın yaygın eğitim teması kapsamında vurguladığı hizmet içi eğitim bu araştırmanın diğer sonuçlarından biridir. Kalkınmanın gerçekleşmesi için insan kaynaklarının iyi değerlendirilmesi gerekmektedir. Çağı yakalamak için teknoloji ithalatının yanında, bu teknolojiyi kullanacak insan kaynaklarının da yetiştirilmiş olması gerekmektedir (Şimşek, 1999). Çalışanların gerekli eğitimleri almaları, değişen teknolojiye, yeniliklere uyum sağlayabilmeleri açısından önem arz etmektedir. Zaman içerisinde otomasyon ve yapay zekâ uygulamalarının yol açabileceği istihdam kayıplarının göz önünde bulundurularak işgücünün becerilerini çağa adapte edecek eğitimlere önem verilmelidir (TÜSİAD, 2021). Bu sonuç üzerinden; uygulayıcılara (işverenler), işgücünün hizmet içi eğitimlere katılımının artırılması amacıyla personele birtakım teşviklerin sağlanması önerilebilir. Ayrıca hizmet içi eğitimlerin alanında uzman kişilerce yürütülmesinin, alınan eğitimin pratiğe dökülebileceği fırsatlar sağlanmasının faydalı sonuçlar getireceği düşünülebilir. Hizmet içi eğitimin iş hayatına yönelik etkilerinin tespiti amacıyla, özel veya kamu kurumlarındaki personel eğitimi hususunda üniversiteler ile ilgili alanlarda yapılan işbirliklerinin en çok hangi meslek dallarında yoğunlaştığı ve bunun işgücünün etkinliğine olan katkısının araştırılması ilgili araştırmacılara birer çalışma konusu olarak önerilebilir.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Akgündüz, D., & Mesutoğlu, C. (2020). *Mesleki ve teknik liselerde sanayi 4.0 için stem eğitimi. Proje ve bulgular*. İstanbul: Tüsiad.
- Arslanargun, E., & Tapan, F. (2016). Okul öncesi eğitim ve çocuklar üzerindeki etkileri . *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2) , 219-238.
- Aydın, M. (2014). *Eğitim yönetimi*. Ankara: Gazi .
- Baloğlu, Z. (1990). *Türkiye'de eğitim: Sorunlar ve değişime yapısal uyum önerileri*. İstanbul: Tüsiad.
- Bekman, S., & Gürlesel, F.C. (2005). *Doğru başlangıç:Türkiye'de okul öncesi eğitim*. İstanbul: Tüsiad.
- Bowen, G. A. (2009) Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Bozbayındır, F. (2019). Öğretmenlik mesleğinin statüsünü etkileyen unsurların öğretmen görüşleri temelinde incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(72), 2076-2104.

- Cemaloğlu, N. (2021). Birey, örgüt ve yönetim. S. Özdemir, & N. Cemaloğlu (Ed), *Örgütsel davranış ve yönetimi* (s. 1-32). Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J.W. (2003). *Research design: qualitative, quantitative and mixed methods approaches*. Sage Publications.
- Çakır, C. (2019). Sosyal sermaye olarak eğitim ve sivil toplum kuruluşları: 1980 sonrası Türkiye’de sivil toplum kuruluşlarının milli eğitim politikalarına etkileri. *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi*, 11(1), 1-17.
- Denli, M. (2018). Sivil toplum kavramı bağlamında Türkiye’de sivil toplum kuruluşları: Tüsiad örneği [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Dewey, J. (2019). *Okul ve toplum*. Ankara: Pegem Akademi.
- Doğan, İ. (2015). *Sivil toplum anlayışı ve siyasal sistemler*. Ankara: Astana.
- Emini, F.T.(2013). Sivil toplum kuruluşlarının politika belirleme sürecindeki rolü: Tüsiad örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 36, 43-57.
- Eraslan, L., & Bertlek, B.S. (2011). Türkiye’de eğitim derneklerinin sorun alanlarının değerlendirilmesi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(3), 1161-1181.
- Erkman, F., Göl - Güven, M., Ertenü, B., Bilgin, G.G., Kabakçı, N., Pınar, M., Mardin, N., & Kırmacı, M. (2019). *Sosyal ve duygusal öğrenme becerileri: Yeni sanayi devriminin eşliğinde iş ve yaşam yetkinliklerinin anahtarı*. İstanbul: TÜSIAD.
- Erlandson, D. A., Harris, E. L., Skipper, B. L. & Allen, S. T. (1993). *Doing naturalistic inquiry: a guide to methods*. Sage: Beverly Hills, CA. Aktaran Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2021) Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (12. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Eshet-Alkalai, Y. (2004). Digital literacy: a conceptual framework for survival in the digital era. *Journal of Multimedia and Hypermedia*, 13(1), 93-106
- Eshet-Alkalai, Y. & Amichai-Hamburger, Y. (2004). Experiments in digital literacy. *CyberPsychology & Behavior*, 7(4), 421-429. <https://doi.org/10.1089/1094931041774613>
- Gencer, E.G., Kesbiç, K., & Arık, B.M. (2021). *Covid-19 etkisinde Türkiye’de eğitim*. İstanbul: Tüsiad.
- Genç, S. (2020). Sivil toplum kuruluşları ve eğitim. *Uluslararası Sosyal Bilimlerde Yenilikçi Yaklaşımlar Dergisi*, 4 (4), 127-141. <https://doi.org/10.29329/ijiasos.2020.319.4>
- Göker, S. D. ve Gündüz, Y. (2017). Dünya ölçeğinde öğretmenlerin saygınlık statüsü ve özlük hakları. *Milli Eğitim Dergisi*, 46(213), 177-196.
- Güvendi, M.F. (2017). *Eğitim alanında faaliyet gösteren yerel sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarının ve sorunlarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- İnal, K. (2013). Türkiye’de büyük burjuvazi ve eğitim: Türk Sanayici ve İşadamları Derneği’nin eğitim raporlarının eleştirel analizi. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 11(42), 27-64.
- TÜSIAD (2021). *Yeni bir anlayışla geleceği inşa: insan, bilim, kurumlar*. İstanbul: Tüsiad.
- Kahraman, H., & Karip, E. (2019). Türkiye’de sivil toplum kuruluşlarının eğitim politikalarına etkileri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 709- 722. <https://doi.org/10.17679/inuefd.575850>
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Karataş, İ.H. (2013). Türk eğitim sisteminde sivil toplum kuruluşlarının konumları ve işlevlerine yönelik stk yöneticilerinin görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(45), 63-87.
- Kavak, Y. (2010). *2050’ye doğru nüfusbilim ve yönetim: Eğitim sistemine bakış*. İstanbul: Tüsiad.
- Kaya, Ç., & Yılmaz, T. (2017). Türkiye’de eğitimin finansmanında kamu dışı kaynakların yeri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(49), 378-388.
- Kılıç, N.P. (2012). *Türkiye’de eğitim alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının halkla ilişkiler uygulamaları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Kırmacı, M. (2019). *Sosyal ve duygusal öğrenme becerileri*. İstanbul: Tüsiad.
- MYK. (2022) <https://www.myk.gov.tr/index.php/tr/uluslararasi-projeler/458-avrupa-eitim-vakfi> adresinden alındı.
- Ng, W. (2012). Can we teach digital natives digital literacy? *Computers & Education*, 59, 1065-1078. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2012.04>.

- Önal, G. (2020). Sivil toplum ve eğitim ilişkisi: Demokrasi okulu? Y. Kabapınar (Ed), *Demokrasinin Beşinci Gücü Olarak Eğitim Temelli Sivil Toplum Örgütleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Özkale, S. (2006). *Tüsiad'ın Türk eğitim sistemine bakışı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi
- Puhakainen, P. (2006). *A Design theory for information security awareness*. (Unpublished Master's thesis), Acta University of Oulu, Oulu.
- Saygılı, Ş., Cihan, C., & Yavan, Z.A. (2006). *Eğitim ve sürdürülebilir büyüme: Türkiye deneyimi, riskler ve fırsatlar*. İstanbul: Tüsiad.
- Sönmez, E. E. & Gül, H. Ü. (2014, Kasım). *Dijital okuryazarlık ve okul yöneticileri*. XIX. Türkiye'de İnternet Konferansı, İzmir.
- Şimşek, A. (1999). *Türkiyede mesleki ve teknik eğitimin yeniden yapılandırılması*. İstanbul: Tüsiad.
- Şirin, S.R., & Vatanartıran, S. (2014). *PISA 2012 Değerlendirmesi: Türkiye için veriye dayalı eğitim reformu önerileri*. İstanbul: Tüsiad, Töder.
- TDK.(2022). <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı.
- Toprakçı, E. (2017). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem.
- Toprakçı, E. (2009) *Öğretmenlerin suç karnesi- yargı kararlı gazete haberleri ölçütünde karşılaştırmalı bir analiz*. IV.Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Bildiri Kitabı, 14-15 Mayıs 2009 (ss.475-487) Erisim: <https://www.erdaltoprakci.com.tr/wp-content/uploads/2020/05/suc-karnesi.pdf>
- Toprakçı, E. (2011) Ortaöğretimde Okullaşma ve Özellikle Kız Çocuklarının Durumu. Ortaöğretimde Özellikle Kız Çocuklarının Okullaşmasının Artırılması Hibe Projesi TR08H2.01-02/038, *Prencesim Dergisi*, 2-17.
- Toprakçı, E., & Akçay, A. (2016). Türkiye'de kamu yararına çalışan derneklerin eğitim faaliyetlerinin yönetimi ve denetimi (Yasal belgeleri temelinde nitel bir analiz). *Cumhuriyet International Journal of Education*, 5(1), 29-52.
- Toprakçı, E. & Arslan, M. (2016). Yönetim süreci bağlamında sendikalardaki eğitsel faaliyetlerin yönetimi (yasal belgeler temelinde nitel bir analiz) . *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2) , 0-2. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cybd/issue/34551/381715>
- Toprakçı, E. & Kadı, A. (2014) Türkiye'deki bakanlıkların eğitim yönetimi ve denetimi alanındaki faaliyetlerinin yasal belgeler eşliğinde analizi. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 12(4), 1-18. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cbayarsos/issue/4077/53852>
- TÜSİAD. (2021, Nisan 2). <https://www.tusiad.org/tr/basin-bultenleri/item/10751-2-ni-san-1971-yilinda-kurulan-tusi-ad-50-yasinda> adresinden alındı
- TÜSİAD. (2022, Ocak 10). <https://www.tusiad.org/tr/egitim-cg> adresinden alındı
- Ulutaş, P. (2017). *Öğretmenlerin bakış açısından öğretmenlik mesleğinin toplumsal statüsü* (Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Uyanık, Ö. (2021). Türk eğitim sisteminde sivil toplum kuruluşları: Roller ve katkıları. *Eğitim Yönetimi ve Politikaları Dergisi*, 2(2), 14-24.
- Ünsal, S. (2018). Türkiye'de öğretmenlik mesleğinin statüsüne ilişkin bir pareto analizi. *Sakarya University Journal of Education* , 8 (2) , 111-130 . <https://doi.org/10.19126/suje.379040>.
- Yabansu, Y., Kabapınar, Y. ve Övenç, A. (2020).Türkiye Sanayi ve İşadamları Derneği (TÜSİAD): Eğitim ekonomiyede etki eder anlayışının izdüşümü. Y. Kabapınar (Ed.), *Demokrasinin beşinci gücü olarak eğitim temelli sivil toplum kuruluşları* içinde (355-384).Pegem.
- Yaltı, A. (2003). *STK'ların eğitime katkısı*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*(12. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yurdakul, S., Gür, B. S., Çelik, Z. ve Kurt, T. (2016, Kasım). *Öğretmenlik mesleği ve mesleğin statüsü*. Ankara: Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi.

Ek: İncelenen Rapor Adları

Sıra	Raporun Adı	Yılı
R1	21. yüzyıla doğru Türkiye: Geleceğe dönük bir atılım stratejisi 4. Bölüm	1993
R2	Altyapı Seviyeleme Analizi: Dokuz İl İçin Pilot Çalışma	1998
R3	Piyasa Ekonomilerinde Endüstriyel Kalkınma Stratejileri	1990
R4	Covid-19 Salgınının Kadın Çalışanlar Açısından Etkileri	2020
R5	Tarım ve Gıda 2020	2020
R6	E-Ticaretin Gelişimi, Sınırların Aşılması ve Yeni Normlar	2019
R7	Taahhüt Araçları Yan Sanayide Teknoloji Ve Yeni Ürün Geliştirme Yönetimi	1998
R8	2020 Yılına Girerken Türkiye ve Dünya Ekonomisi	2020
R9	Kurumlarda Girişimcilik İle Değer Yaratmak	2019
R10	Türkiye-Çin Ekonomik İlişkileri	2019
R11	İnovasyon Ve Dijital Dönüşüm Çalıştayı Sonuç Raporu	2020
R12	Türkiye Hizmet İhracatında Yeni Hedefler: Yaşlı Bakım Turizmi	2019
R13	2020 Türkiye Siber Risk Algı Araştırması	2020
R14	Ekonomik Göstergeler Merceğinden Yeni İklim Rejimi	2020
R15	Türkiye'nin Küresel Rekabetçiliği İçin Bir Gereklilik Olarak Sanayi 4.0	2016
R16	Dijitalleşen Dünyada Ekonominin İtici Gücü: E-Ticaret	2017
R17	Türkiye'nin Sanayide Dijital Dönüşüm Yetkinliği	2017
R18	İş Ve Özel Yaşam Dengesi Yolunda Çocuk Bakım Ve Eğitim Kurumlarının Yaygınlaştırılması	2019
R19	Sorumluluk Bildirimi Raporu 2016-2017	2017
R20	İş Hayatında Blok Zinciri Konferans Raporu	2018
R21	Dijital Teknolojiler Ve Ekonomik Büyüme	2018
R22	Türkiye-Çin Ekonomik İlişkileri	2020
R23	Çin'i Anlamak Çin İle İş Yapmak	2019
R24	Avrupa Topluluğu Ve Türkiye'nin Tam Üyeliği Sorunu Makro Bir Değerlendirme	1987
R25	Türkiye'de Girişimcilikle İlgili Sorunlar ve Çözümler	1987
R26	Türkiye'de Trafik Güvenliği Sorun	1987
R27	Türkiye'de Modernleşme, Sanayileşme Ve Gelişme Göstergeleri Çeşitli Ülkelerle, Özellikle At Üyeleriyle Bir Karşılaştırma	1988
R29	AT'de Tüketicuyu Koruma Politikaları Ve Türkiye'de Durum	1990
R30	Piyasa Ekonomilerinde Endüstriyel Kalkınma Stratejileri	1989
R31	Sorumluluk Bildirimi Raporu	2015